

Vastaus Eeva Tikkasen ja 23 muun valtuutetun aloitteeseen varamummoja, -pappoja ja muita aikuisia vantaalaisten lapsiperheiden tueksi

VD/3395/00.02.00.03/2025

RÅ/SK/HK/SL/EJ

Eeva Tikkanen sekä 23 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Yli puolet vantaalaisista vanhemmista kokee, että on saanut riittämättömästi tukea omaan jaksamiseen ja mielenterveyteen (Finlapset 2024).

Tämän aloitteen allekirjoittajat esittävät, että Vantaan kaupunki selvittää yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa, millaisia mahdollisuuksia kaupungin olisi omalta osaltaan olla luomassa tai tukemassa toimintamallia, jonka avulla edistetään varamummojen, varapappojen ja muiden vapaaehtoisten aikuisten osallistumista vantaalaisten lapsiperheiden ja vanhempien arjen jaksamisen ja hyvinvoinnin tueksi. Samassa yhteydessä voitaisiin selvittää myös tukimallia nuorten työllistämistä lapsiperheiden tueksi esim. kesä- ja muina loma-aikoina.

Monilla vantaalaisilla lapsiperheillä ei ole omia isovanhempia lähellä, ja samanaikaisesti monet ikäihmiset ja muut aikuiset kokevat yksinäisyyttä ja kaipuuta merkitykselliseen vuorovaikutukseen. Auttamalla yhdistämään nämä ryhmät ja tarpeet, voitaisiin luoda aidosti inhimillinen, matalan kynnyksen tukimuoto, joka vahvistaisi yhteisöllisyyttä, ehkäisee yksinäisyyttä ja tukee vanhempien jaksamista sekä myös lasten ja nuorten hyvinvointia.”

Kaupunginvaltuusto 28.4.2025 § 26

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala toteaa vastauksessaan seuraavaa:

Kuten valtuustoaloitteessa todetaan, yli puolet vantaalaisista vanhemmista kokee saaneensa riittämättömästi tukea omaan jaksamiseen ja mielenterveyteen (Finlapset 2024). Perheiden tilanteet ja turvaverkot ovat erilaisia, eikä kaikilla perheillä ole isovanhempia tai muita tukiverkostoja lähialueilla. Yksinäisyys on haaste Vantaallakin monessa ikäryhmässä, ja sen suitsimiseen tarvitaan yhteisöllisyyttä edistäviä toimintamalleja ja julkisia tiloja, joissa eri-ikäiset ja -taustaiset vantaalaiset voivat kohdata toisiaan matalalla kynnyksellä, kuten kirjastoja, asukastiloja, erilaisia kohtaamispaikkoja ja aikuisopiston toimintaa.

Varamummo- ja pappatoiminta on oiva esimerkki toimintamallista, jolla voidaan vähentää perheiden kuormitusta, edistää kotoutumista ja vähentää ikääntyneiden yksinäisyyttä. Vantaalla ja lähialueilla toimii useita kolmannen sektorin toimijoita, jotka tarjoavat varamummo- ja varapappatoimintaa:

- Mannerheimin lastensuojeluliiton (MLL) Uudenmaan piirillä on varamummi- ja vaaritoimintaa, jossa kohderyhmänä ovat perheet, joilla ei ole lainkaan isovanhempia tai kohtaamisia isovanhempien kanssa on vain harvakseltaan. MLL:llä on myös monenlaista muuta toimintaa, jossa ikääntyneet ja lapsiperheet voivat kohdata toisiaan, kuten kylämummi ja -vaaritoiminta, jossa ikääntyneet kohtaavat lapsiperheitä perhekahviloissa, päiväkodeissa, kerhoissa, kouluissa ja kirjastoissa sekä lukumummi- ja vaaritoiminta, jossa ikääntyneet lukevat kouluilla kirjoja yhdessä lukemisen tukea tarvitsevien lasten kanssa. Toimintaan voi hakeutua mukaan MLL Uudenmaan piirin verkkosivuilta.
- SOS Lapsikylällä on Vantaalla Koivukylässä, Hakunilassa ja Myyrmäessä asukaspuistoissa ja avoimilla kohtaamispaikoilla Mummun ja vaarin tupa -toimintaa, jossa varaisovanhemmat ja lapset pääsevät viettämään yhteistä aikaa ja vanhemmat saavat hengähdystauon arjesta. Toiminnassa tehdään ruokaa ja syödään sekä ollaan muutoin vapaamuotoisesti yhdessä pelaten ja leikkien
- Suomen Punaisella Ristillä (SPR) on Uudellamaalla ystävätoimintaa, jossa kaikenikäisten, myös ikääntyneiden, on mahdollista löytää vapaaehtoinen ystävä. SPR on pilotoinut varamummitoimintaa muualla Suomessa.
- Pienperheyhdistyksellä on kummi-isovanhempi-toimintaa, jossa yhden vanhemman perheet voivat saada vapaaehtoisen kummi-isovanhemman.

Edellä mainittujen lisäksi varamummoja ja -pappoja voi hakea suoraan sosiaalisen median kanavissa ilmoittamalla tai erilaisilla keikkatyöalustoilla.

Toinen valtuustoaloitteessa mainittu näkökulma on tukimalli nuorten työllistämiseksi lapsiperheiden tueksi kesä- ja muina loma-aikoina. Vantaalla on käytössä nuorten 300 euron kesätyöseteli, jota ei kuitenkaan myönnetä hyödynnettäväksi, jos työnantaja on yksityistalous eli kesätyösetelin saadakseen täytyy olla yritys tai yhdistys. Jollekin yhdistykselle voisi olla mahdollista ottaa tehtäväkseen nuorten työllistäminen lapsiperheiden tueksi, mutta ongelmaksi saattaisi muodostua puuttuva palkan omavastuuosuus: minimipalkka nuorelle 60 tunnin työstä on kesätyösetelin ehtojen mukaan 500 euroa ja tukea saa vain 300 euroa. Pienillä asiakasmaksuilla tämä puuttuva euromäärä voitaisiin korvata.

Vantaalla toteutetaan myös Vantaan kesäyrittäjyys -ohjelmaa, joka on vantaalaisille nuorille suunnattu maksuton ohjelma, jossa tavoitteena on perustaa oma yritys. Jokainen ohjelmaan valittu saa oman mentorin ja 300 euron kesäyrittäjyyssetelin. Tämän ohjelman puitteissa nuoren on mahdollista perustaa esimerkiksi yritys, jolla tuotetaan lastenhoito-, kotiapu- tai muita palveluita lapsiperheille.

Lasten- ja kodinhoidon tehtäviin nuorten on mahdollista hakeutua myös esimerkiksi yksityisten henkilöiden työpaikkailmoitusten tai 4H-yhdistyksen Helppi-palvelun kautta. Helppi yhdistää luotettavasti asiakkaat sekä tehtäviin perehdytetyt nuoret.

Vantaalla on paljon kolmannen sektorin toteuttamaa aloitteessa toivottua toimintaa, ja järjestöt soveltuvat erittäin hyvin toteuttamaan tämänkaltaista työmuotoa. Siitä syystä kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimiala ei katso tarpeelliseksi lähteä kehittämään tätä työtä kaupungin ja hyvinvointialueen toimesta.

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Eeva Tikkaselle ja 23 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle toimialan esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että sosiaalidemokraattien kaupunginhallitusryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman, johon kokoomuksen kaupunginhallitusryhmä sekä kaupunginhallituksen jäsenet Petri Roininen ja Mika Niikko yhtyivät:

”Vaikka neuvolapalvelut kuuluvat hyvinvointialueen vastuulle, on Vantaan kaupungilla edelleen tärkeä rooli lapsiperheiden hyvinvoinnin edistämisessä. Kun kirjastojen ja muiden avointen kohtaamispaikkojen toimintaa kehitetään, tulee järjestöt ottaa tiiviisti mukaan, jotta heidän toiminnastaan viestiminen ja vanhempien osallistumismahdollisuudet vahvistuvat. Lisäksi nuorten työllistymisen edistämiseksi kaupungin tulee käydä järjestöjen kanssa keskustelua siitä, voisivatko järjestöt toimia koordinoivana tahona nuorten palkkaamisessa lastenhoitotehtäviin, jolloin kotitalousvähennyksen hyödyntäminen olisi mahdollista.”

Liite:

- allekirjoitettu Eeva Tikkasen ja 23 muun aloite varamummoja, -pappoja ja muita aikuisia vantaalaisten lapsiperheiden tueksi

Täytäntöönpano: lakiasiat ja päätösvalmistelu, esitys valtuustolle

Muutoksenhakuohje: 3.1. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Lisätiedot:

Hyvinvoinnin edistämisen asiantuntija Suvi Korhonen,
(etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi)